

A tradicionális elnevezés újra: székhelyi ügyvédi kamara?

Az ügyvédi kamarák hazai története több emberöltőre nyúlik vissza, az 1875-ös megalakulástól kezdve a mai napig tizennégy évtizedet ölel fel, amely időtartam alatt jelentős és kevésbé jelentős természeti, politikai, társadalmi és jogi kataklizmák következtek be, megváltoztatva ezzel az ügyvédség önkormányzatisággal rendelkező szervezetét. Mivel a Kormány 2017-re új ügyvédi törvény megalkotását – és az Országgyűlés általi elfogadtatását – tűzte ki célul, amelynek érdekében 2016. október 24-én megjelentette az új jogszabály alapjául szolgáló téziseket,^[1] 2017. március 28-án pedig az ügyvédi tevékenységről szóló törvény tervezetét,^[2] ezért aktuális áttekinteni, hogy a közel másfél évszázadi ügyvédi kamarai történetfolyamban milyen módon alakultak az ügyvédi kamarák elnevezései.^[3]

I. A MEGALAKULÁSTÓL A II. VILÁGHÁBORÚIG

Az 1867-es kiegyezés után sorra születtek az igazságszolgáltatás közegeit szabályozó jogforrások, melyek közül az ügyvédi rendtartás az 1874. évi 34. törvénycikkben öltött testet.^[4] A december 4-én szentesített jogszabály 17. §-ában foglalt felhatalmazás alapján – miszerint az ügyvédi kamarák számát, székhelyét és kerületét az igazságügyi miniszter állapítja meg úgy, hogy mindegyik kamara legalább 30 ügyvédet tudjon a soraiban, és illetékessége egy vagy több törvényszék kerületére terjedjen ki –, december 28-án született meg a miniszter 35.365/1874.

[1] <http://www.kormany.hu/hu/igazsagugyi-miniszterium/hirek/tezisek-az-uj-ugyved-i-torveny-elokesziteséhez> (2016. okt. 24.).

[2] http://www.kormany.hu/download/7/f1/01000/Ügyvédi_tevékenységről_szóló_tv_tervezet_honlapra_20170327.pdf (2017. márc. 28.). A tanulmány 2017. április 23-án került lezárásra.

[3] A dolgozat az országos ügyvédi kamarai elnevezések változásaira – mint Ügyvédi Kamarák Országos Bizottsága, Országos Ügyvédi Tanács, Országos Ügyvédi Kamara, Magyar Ügyvédi Kamara – nem tér ki. Az ügyvédség történetének a felvázolása jelen tanulmánynak nem célja, ez a munka csak a kamarai elnevezések változásaira koncentrálna. Az ügyvédség közeli és távoli múltjáról bővebben lásd Kun, 1895; Zlinszky, 2015–2016; Vértesi, 2003, 170–182.

[4] A jogszabály megalkotásának szükségességét, a tervezetet övező vitákat és a kamarai működés kezdeteit is felölelő, alapos kutatómunkára épülő monográfia nemrég látott napvilágot: Korsósni, 2012.

IM körrendelete, amely huszonhétben határozta meg a kamarák számát, rögzítette a székhelyüket és az illetékességi területüket (amelyek a törvényszékek kerületeihez igazodtak).^[5] Így az ügyvédi kamarai alapító gyűlések megtartására, a megalakulásra 1875. első hónapjai teremtettek lehetőséget. Elsőként, 1875. január 6-án, a *kolozsvári*^[6] határozta el a megalakulását, amit január 26-án a *temesvári* és január 27-én a *nagyszzebeni*^[7] követett, majd február 1-jén a *soproni*,^[8] február 4-én a *miskolci*,^[9] február 6-án a *pécsi*,^[10] február 14-én az *egri*,^[11] február 15-én a *győri*,^[12] február 18-án a *besztercebányai* és a *székesfehérvári*^[13] is. Február 21-én jött létre a *szegedi*,^[14] február 23-án a *debreceni*,^[15] majd február 25-én alakult meg a *kassai* és a *kecskeméti*^[16] kamara, míg a *budapesti*^[17] – folytatólagos ülésen – február 28-án, a *zalaegerszegi*^[18] pedig március 6-án.

1875-ben a kamarák száma eggyel még emelkedett, április 6-án alakult meg a *szombathelyi*,^[19] de az erről szóló 31.632/1875. IM rendelet csak október 25-én jelent meg. Az ügyvédi kamarák – a *gyulafehérvári* kivételével – 1875. április 21-ig létrejöttek, és megkezdték a működésüket.^[20] Minden kamaránál egységes volt, hogy az elnevezésük a kamara székhelyének a nevéből és az ügyvédi kamara kifejezés összetételéből állt (pl. Budapesti Ügyvédi Kamara, Győri Ügyvédi Kamara).

Ezt követően az ügyvédi kamarákkal kapcsolatos központi jogalkotás alapjául szolgáltak az illetékességi terület-változások, miszerint bizonyos törvényszékek terrénumainak módosításával változott a kamarák területe is.^[21]

A kamarák száma 1896-tól eggyel csökkent, mivel január 1-jétől a miniszter a 40.863/1895. IM rendelettel megszüntette a *gyulafehérvári* kamarát. Bő két és fél évtizednek kellett eltelnie ahhoz, hogy az ügyvédi kamarák száma emelkedjen – időközben az ország trianoni területvesztésének következményeként elcsatolásra kerültek kamarák –, ezt az 51.752/1923. IM rendelet tette

[5] Az így létrejött kamarai székhelyek a következők voltak: Arad, Balassagyarmat, Besztercebánya, Brassó, Budapest, Debrecen, Eger, Eperjes, Győr, Gyulafehérvár, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Mára-marosziget, Marosvásárhely, Miskolc, Nagyvárad, Nagyszeben, Pécs, Pozsony, Sopron, Szabadka, Szatmárnémeti, Szeged, Székesfehérvár, Temesvár és Zalaegerszeg. A kamarák számáról és a székhelyeikről szóló vitára lásd Korsósné, 2012, 91–93.

[6] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 3. 24.

[7] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 4. 32.

[8] Horváth, 2016, 29.

[9] Balogh, 2000., 41–42.

[10] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 6. 48.

[11] Erlach, 1925, 11–13.

[12] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 8. 64.; Horváth – Tuba, 2000, 22.

[13] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 8. 64.; Zlinszky, 1974, 50.

[14] Kormányos, 1931, 15–16.

[15] Hollós – Papp, 1995, 16–17.

[16] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 9. 72.

[17] *Jogtudományi Közlöny*, 1875, 9. 72.

[18] Németh, 2006, 41.

[19] Mölcs, 2000, 39.

[20] Bővebben lásd Máthé, 1982, 184., 66. lábj.

[21] 36.614/1886. IM rendelet, 2.706/1892. IM rendelet.

lehetővé, mivel előírta 1924. január 1-jével a *Kalocsai Ügyvédi Kamara* megalakítását. Nem kellett sokat várni ahhoz, hogy a kamarák száma ismét nőjön, mert 1924. július 1-jével létrejött a 63.343/1923. IM rendelet alapján a *szolnoki*, míg a 23.306/1924. IM rendelettel a *kaposvári*^[22] kamara. 1925. január 1-jétől ismét emelkedett ez a szám, mivel a miniszter a 43.410/1924. IM rendeletben elrendelte a *Nyíregyházi Ügyvédi Kamara* megalakítását. Majd két év múlva, az 51.140/1926. IM rendelet Újpest székhellyel előírta a *Pestvidéki Ügyvédi Kamara* felállítását, amely 1927. január 1-jétől kezdte meg a működését.

Az új ügyvédi rendtartás, az 1937. évi 4. törvénycikk a 2. §-ban továbbra is fenntartotta az igazságügyi miniszternek a kamarák számának, székhelyének és területének a meghatározását. A törvényi szintű szabályozást követően a 9.600/1938. ME rendelet – a Felvidék visszatérését követően – visszaállította a kassai kamarát, és *Komáromi Ügyvédi Kamara* elnevezéssel új kamara létrehozásáról intézkedett.

1940-ben a visszacsatolt területeken három új ügyvédi kamara felállítását rendelte el a 7.810/1940. ME rendelet: a *nagyvárad*i, a *kolozsvári* és a *marosvásárhelyi* székhelyű kamarákat. A 74.200/1940. IM rendelet szabályozta egyes kamarák illetékességi területét, amelyek továbbra is a törvényszéki beosztáshoz kapcsolódtak. A délvidéki területvisszacsatolással az 5.470/1941. ME rendelettel új ügyvédi kamara felállítására került sor, az *újvidéki* kamaráéra.

II. A II. VILÁGHÁBORÚTÓL NAPJAINKIG

A második világhéget követően a jogalkotó az 51.000/1946. IM rendeletben szabályozta az ügyvédi kamarák számát. Megszüntette a balassagyarmati, egri, kalocsai, kaposvári, kecskeméti, nyíregyházi, soproni, székesfehérvári és a zalaegerszegi kamarákat, ezáltal módosította a *budapesti*, *debreceni*, *győri*, *miskolci*, *pestvidéki*, *pécsi*, *szegedi*, *szolnoki* és *szombathelyi* kamarák illetékességi területét. A 37.000/1948. IM rendelet ötre csökkentette a kamarák számát, megszüntette a miskolci, pestvidéki, szolnoki és szombathelyi kamarákat, így csak ítélőtáblai székhelyeken – *Budapest*, *Győr*, *Pécs*, *Szeged* és *Debrecen* – működött ügyvédi kamara.

A kamarák visszaállítása 1952-ben kezdődött meg, az első a *miskolci* lett a 770/1952. IM IV/1. utasítás alapján.^[23] Ezt az 1/1955. (I. 5.) IM rendelettel a *szolnoki*, majd a 3/1955. (IX. 8.) IM rendelet szerint a *kecskeméti*, *nyíregyházi*, *zalaegerszegi*, *békéscsabai*, *egri* és *kaposvári* kamara követte. (Az első három 1955. november 1-jén, míg a következő három 1956. január 1-jén kezdte meg a működését.)^[24]

[22] Szántó, 2000, 20.

[23] A Magyar Dogozók Pártja Központi Vezetőség Politikai Bizottsága az 1954. szeptember 1-jei ülésén tárgyalt – de végül el nem fogadott –, ügyvédségről szóló törvénytervezetben átmenetileg a fennálló hat kamarával számolt. Bővebben lásd Magyar Nemzeti Levéltár, M-KS 276. f. 53. cs. 192. ő. e. 4., 25. p.

[24] A visszaállításokat a korabeli szakirodalom szerint az „ügyvédségnek az utóbbi években beállott pozitív irányú fejlődése tette lehetővé”. Lásd Fodor – Révai, 1956, 7.

A következő változást az ügyvédségről szóló új jogszabály, az 1958. évi 12. tvr. hozta. Ennek a jogforrásnak a hatálybalépésekor – 1958. március 30-án – tizenhárom ügyvédi kamara működött az országban, de a törvényerejű rendelet rögzítette, hogy az ügyvédi kamarák megyénként jöjjenek létre, és így a 28. § (1) bekezdése szerint az „ügyvédek a főváros, illetőleg az egyes megyék területén működő ügyvédi kamarák keretében intézik közös ügyeiket”. Ennek hatására – a 9/1958. (XII. 13.) IM rendelet alapján – új kamarák alakultak: a *szekszárdi*, a *salgótarjáni*, a *székesfehérvári*, a *szombathelyi*, a *tatabányai*, a *veszprémi* és a *Pest megyei*. Így az összesen húsz működő kamara mindegyike – a Pest Megyei Ügyvédi Kamara kivételével – a székhelyi elnevezést használta, függetlenül attól, hogy megyei területű volt az illetékességük. Az ügyvédi jogszabályt később módosító jogforrások ezen nem változtattak, 1970-ben, a szocialista ügyvédség jubileumi, huszonötödik évfordulóján is ezeket az elnevezéseket használták.^[25] Az újabb ügyvédi jogszabály, az 1983. évi 4. törvény a megyei beosztást fenntartotta, de az 1991. évi XXIII. törvénnyel törtéző módosításától a 31. § (1) bekezdésében előírta, hogy a kamara „Budapesten és a megyei bíróságok székhelyén működik”.

A hatályos, 1998. évi XI. törvény a 102. § (2) bekezdésében rögzíti, hogy a területi kamara működési területe a Fővárosi Bíróság és a megyei bíróságok – az új alaptörvény után a törvényszékek – illetékességi területével azonos, míg a (3) bekezdés szerint a területi kamara elnevezésében utalni kell az illetékességi területére. Az új ügyvédi törvény tervezete a 161. § (3) bekezdésében tartalmában hasonló rendelkezést tartalmaz.

Ha jelenleg megnézzük a Magyar Ügyvédi Kamara honlapját, azt tapasztaljuk, hogy a megyei kamarák elnevezése nem egységes: tizenöt kamara a megyei elnevezést használja (ebből a honlapjukon a Heves, a Vas és a Zala megyei kamarák még a területi elnevezést is^[26]), öt pedig – a *budapesti*, a *debreceni*, a *nyíregyházi*, a *pécsi* és a *szegedi* – a székhelyi elnevezést. Ez azért érdekes, mert a fentiekben felsoroltakon kívül központi jogalkotási aktust nem találtunk, amely a székhelyi ügyvédi kamarai elnevezést megváltoztatta volna. Amire fény derült: a kaposvári, a nyíregyházi és a tatabányai kamara 1985-ben tért át a megyei elnevezés használatára.^[27]

[25] Fodor, 1970, 64–78.

[26] www.hmuk.hu, www.v muk.hu, www.zalaiugyvedikamara.hu (2017. ápr. 15.).

[27] Lásd Szántó, 2000, 36.; Juhász1985, 3., illetve a Komárom-Esztergom Megyei Ügyvédi Kamara honlapjának *Történet* fül alatt közölt leírásában <http://kemuk.hu/?id=tortenet> (2017. ápr. 15.).

III. KÖVETKEZTETÉSEK

Mivel az ügyvédség már a kezdetektől az igazságszolgáltatás (és a jogállamiság) egyik legfontosabb közege,^[28] bástyája és alkotóeleme – ahogy *Csemegi Károly* szépen megfogalmazta – „a jogállamnak pedig »nem egyedüli, de egyik leglényegesebb organuma az igazságügy. Organum és organismus egyszersmind, mely nem lehet erős, nem lehet egészséges: ha egyik tagja hiányzik, vagy ha egyik hiányos, vagy ha az megromlott.«”^[29] Ezáltal szorosan kapcsolódik az igazságszolgáltatás többi résztvevőjéhez – bíróságokhoz, ügyészségekhez, közjegyzőkhöz –, amely szervezetek tagjai már visszatértek a hagyományos, a székhelyen alapuló megnevezéseikhez, így az ügyvédi kamaráknak is ezt az utat kell választaniuk, nem a szocialista – közigazgatási beosztáshoz igazodó^[30] – megyei elnevezést fenntartaniuk.

A kamarai székhelyhez kapcsolódó elnevezés támogatására a hagyományok tiszteletben tartása mellett praktikus érvek is szólnak. Jellemzően a kamarai székhelyeken (a fővárosban és a törvényszéki székhelyeken, megyeszékhelyeken) dolgoznak legnagyobb számban az ügyvédek, itt a legnagyobb a bejegyzett ügyvédek száma, illetve a jogi és a polgári társadalom a székhelyi elnevezést használja a közbeszédben, mely mélyen beleivódott a jogászokba, a polgárokbá is.^[31] Ha a jogkereső polgár a kamarához akar fordulni, kevésbé érdekli annak az illetékeségi területe, az a fontos a számára, hogy hol található, melyik településen székel, ez pedig a székhelyi ügyvédi kamara elnevezésből rögtön nyilvánvalóvá válik.

Ez különösen aktuális a Komárom-Esztergom Megyei Ügyvédi Kamara esetén: ennek a jelenlegi elnevezéséből nem lehet következtetni a székhelyére, mert ez a kamara nem a törvényszék székhelyén, illetve a megyeszékhelyen, Tatabányán, hanem Tatán működik. Némileg hasonló a helyzet a Békés Megyei Ügyvédi Kamara esetén is, mivel itt a törvényszék székhelyén, Gyulán működik a kamara, nem a megyeszékhelyen, Békéscsabán. Nógrád megyében viszont fordított a helyzet, a kamara a megyeszékhelyen, Salgótarjánban működik, és nem a törvényszék székhelyén, Balassagyarmaton.

A székhelyi ügyvédi kamarai elnevezés kellő rugalmasságot biztosít új kamarai székhelyek megállapítására – ad absurdum csökkentésére –, illetve a fegyelmi ítélkezés regionalitására. Ezzel elkerülhető az a nem szerencsés állapot, amely ma jellemzi az ügyvédi kamarákat: valamelyik a megyei elnevezést használja, míg mások a székhelyi elnevezést. Továbbá a székhelyi ügyvédi kamara elnevezés magával hozhatja azt a következményt is, hogy a kamarák illetékeségi területe nem a megyéhez, mint közigazgatási egységhez, hanem a törvényszék – mint

[28] 1874. évi 34. tc., általános indokolás.

[29] Korsószné, 2006, 324.

[30] A korábban Országos Ügyvédi Kamarának hívott testület ma már Magyar Ügyvédi Kamara.

[31] Lásd a tanulmányt záró irodalomjegyzéket, illetve a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ügyvédi Kamara honlapcímét: www.miskolcuiugyvedikamara.hu, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ügyvédi Kamaráét: <http://uk-szolnok.hu>, és a Veszprém Megyei Ügyvédi kamaráét: <http://www.veszpremi-ugyvedikamara.hu> (2017. ápr. 15.).

igazságszolgáltatási egység – illetékességi területéhez kapcsolódik, amely esetleges területváltozás esetén jóval előnyösebb, kedvezőbb.

A nehézségek között meg kell említeni, hogy a székhelyi ügyvédi kamara elnevezés használata a Pest Megyei Ügyvédi Kamara esetén nem lehetséges, így itt vagy megmarad egyedüli kivételként a megyei elnevezés, vagy az igazságszolgáltatáshoz hasonlóan lehetne Budapest Környéki (esetleg a hagyományos Pestvidéki) Ügyvédi Kamara. Alaptalan a nem törvényszéki székhelyen, megyeszékhelyen praktizáló ügyvédek azon aggodalma, hogy háttérbe szorulnak a megyéket alkotó részterületek (pl. Győr-Moson-Sopron megye), mert a kamarai működési terület továbbra is kiterjed az egész megyére, törvényszéki területre, csak a székhely alapján rögzül az elnevezés. Nem hallgatható el, hogy a változtatásnak vannak költségei is – kamarai pecsétek, táblák, logók, domain nevek, bankszámlák módosítási díjai –, de meglátásunk szerint ezek nem olyan mértékűek, amelyek ellensúlyoznák az előnyöket.

Álláspontunk szerint a székhelyi ügyvédi kamarai elnevezést már a rendszerátvitelkor vissza kellett volna állítani, de erre 1998-ban, a jelenleg hatályos ügyvédi törvény elfogadásakor is lett volna lehetőség. Mivel erre eddig nem került sor, bő két és fél évtizeddel a rendszerváltoztatás után ez az utolsó alkalom – a történelmi pillanat – arra, hogy visszatérjünk a bevett, bevált, évtizedeken keresztül kiválóan működő székhelyi kamarai elnevezéshez, hogy ezáltal régi adósságunkat törlesztve méltók lehessünk ügyvéd/jogász elődeink munkájának a folytatására, utódaink megbecsülésére.

IRODALOM

- Apró Ferenc – Draskóczy Ede – Habermann Gusztáv (1989): *A Szegedi Ügyvédi Kamara negyven éve 1944–1984*. [Csongrád Megyei Ügyvédi Kamara], Szeged.
- Balogh Judit (2000): Vázlatok a Miskolci Ügyvédi Kamara történetéhez. In: Cserba Lajos (szerk.): *Emlékkönyv az ügyvédi kamarák fennállásának 125. évfordulójára*. Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ügyvédi Kamara, Miskolc, 30–57.
- Borsy László (2000): *A Nyíregyházi Ügyvédi Kamara 75 éves jubileumi évkönyve*. Grafit Nyomda, Nyíregyháza.
- Erlach Sándor (1925): *Az Egri Ügyvédi Kamara története 1875–1925*. Egri Nyomda Részvénytársaság, Eger.
- Fodor Gyula (1970): A magyar ügyvédség fejlődése. In: Bense István et al.: *A magyar ügyvédség jubileumi évkönyve 1945–1970*. Országos Ügyvédi Tanács, Budapest, 45–78.
- Fodor Gyula – Révai Tibor (1956): *A magyar ügyvédség szervezete*. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Budapest.
- Hollós László – Papp Sándor (1995): *A Debreceni Ügyvédi Kamara története 1875–1995*. Hajdú-Bihar Megyei Ügyvédi Kamara, Debrecen.
- Horváth Sándor Domonkos (2016): *A győri és a soproni ügyvédi kamara története 1875–2014*. Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Közösségi Tér, Győr.

- Horváth Sándor Domonkos – Tuba László (2000): *A Győri Ügyvédi Kamara története 1875–2000*. Győr-Moson-Sopron Megyei Ügyvédi Kamara, Győr.
- Juhász Miklós (1985): *A Szabolcs-Szatmár megyei ügyvédség jubileumi évkönyve*. Typo-Press, Nyíregyháza.
- Kormányos Benő (1931): *A Szegedi Ügyvédi Kamara ötven éves története*. Ablaka György Könyvnyomtató, Szeged.
- Korsósnné Delacasse Krisztina (2006): Az ügyvédi kamarák létrehozásának okai és körülményei. In: Mezey Barna – Révész T. Mihály (szerk.): *Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, Gondolat Kiadó, 324–340.
- Korsósnné Delacasse Krisztina (2012): *Az ügyvédi kamarák megszületése Magyarországon*. Dialóg Campus Kiadó-PTE ÁJK, Budapest-Pécs.
- Kun László (1895): *A magyar ügyvédség története*. Weisz Testvérek Könyvnyomdája, Budapest.
- Máthé Gábor (1982): *A magyar burzsoá igazságszolgáltatási szervezet kialakulása 1867–1875*. Akadémiai Kiadó, Budapest.
- Mölcs Tivadar (2000): *A Vas Megyei Ügyvédi Kamara 125 éves jubileumi évkönyve 1875–2000*. Vas Megyei Ügyvédi Kamara, Szombathely.
- Németh László (2006): Ügyvédek Zalában 1850–1875. *Jogtörténeti Szemle*, 1. sz., 32–43.
- Szántó László (2000): *A Somogy Megyei Ügyvédi Kamara emlékkönyve*. Somogy Megyei Ügyvédi Kamara, Kaposvár.
- Vértesi Lázár (2003): Az ügyvédek hivatástörténetének áttekintése a kezdetektől a 20. század elejéig. *Jura*, 2. sz., 170–182.
- Zlinszky János (1974): Az ügyvédség kialakulása Magyarországon és története Fejér megyében. In: Farkas Gábor (szerk.): *Fejér megyei történeti évkönyv* 8. Székesfehérvár, 7–147.
- Zlinszky János (2015–2016): Az ügyvédség kialakulása Magyarországon. *Ügyvédek Lapja*, 2015. 4. sz. 9–15., 5. sz. 11–19., 6. sz. 32–37., 2016. 1. sz. 36–39.

MORS-IMPERATOR (Pozsony, 1919. május 21.) (magántulajdon)